Líhňař/líhňařka (kód: 41-012-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů: Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
Týká se povolání: Líhňař
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Vedení evidence o chovu a reprodukci ryb	3
Provádění umělých a poloumělých výtěrů ryb	3
Odchov raných stádií plůdku na líhni	3
Praktická realizace plemenářské práce v chovu ryb	3
Provádění zooveterinárních opatření v chovech ryb	3
Obsluha zařízení rybích líhní	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Vedení evidence o chovu a reprodukci ryb

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vnést příslušný záznam do základní dokumentace o výtěrech ryb	Praktické předvedení
b) Zapsat zvolené údaje do evidence generačních ryb	Praktické předvedení
c) Vyhotovit příslušný doklad operativní evidence	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění umělých a poloumělých výtěrů ryb

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Posoudit připravenost ryb k umělému výtěru	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést třídění generačních ryb podle pohlaví	Praktické předvedení
c) Zhotovit výtěrové podložky pro poloumělý výtěr candáta	Praktické předvedení
d) Popsat kontrolu úspěšnosti poloumělých výtěrů	Ústní ověření
e) Demonstrovat citlivou manipulaci s generačními rybami	Praktické předvedení
f) Provést umělý výtěr, zabezpečit oplození jiker, jejich odlepkování a inkubaci v přístrojích	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Odchov raných stádií plůdku na líhni

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést obsluhu líhňařského přístroje a odchovného zařízení	Praktické předvedení
b) Předvést rozkrmování váčkového plůdku přirozenou potravou a startérovými krmivy	Praktické předvedení
c) Provést opatření k zajištění hygieny odchovných zařízení	Praktické předvedení
d) Provést počítání jiker nebo plůdku pro potřeby expedice	Praktické předvedení
e) Předvést expedici raných stadií v polyetylenových vacích	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Praktická realizace plemenářské práce v chovu ryb

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést zadaným způsobem značení a značkování generačních ryb	Praktické předvedení
b) Realizovat anestezii generačních ryb před výtěrem	Praktické předvedení
c) Provést hormonální stimulaci ryb k výtěru	Praktické předvedení
d) Vysvětlit specifika zacházení s generačními rybami	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění zooveterinárních opatření v chovech ryb

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Realizovat zadanou preventivní nebo léčebnou koupel jiker a raných stadií plůdku ryb	Praktické předvedení
b) Provést určeným způsobem dezinfekci prostředí líhňařských přístrojů, žlabů a použitého nářadí	Praktické předvedení
c) Posoudit stav jiker a plůdku ve fázi embryonálního vývoje	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Obsluha zařízení rybích líhní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit systém úpravy surové vody pro potřeby líhně	Ústní ověření
b) Popsat význam a funkci jednotlivých komponentů upravujících parametry kvality vody v recirkulačním systému	Ústní ověření
c) Posoudit kvalitu vody v líhni v zadané fázi technologického procesu na základě jednoduchého chemického rozboru	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Provést údržbu filtračních zařízení a zařízení v recirkulačních systémech za účelem optimalizace kvality vody v líhni	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.
Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - https://www.nsp.cz/jednotka-prace/lihnar#zdravotni-zpusobilost).

Při ověřování kompetencí formou praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů, dodržování hygieny, jakož i ke kvalitě předváděných operací. Přitom je nutno posuzovat nejen dosažený výsledek, ale i samostatnost při rozhodování o nejvhodnějším postupu řešení zadaného úkolu podle daných podmínek pracoviště. Důraz je třeba klást na šetrnou manipulaci s rybami podloženou dostatečnými odbornými vědomostmi a dovednostmi.
Termín vykonání zkoušky je závislý na biologickém rytmu chovu ryb.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání rybář a maturitní zkouška v libovolném oboru vzdělání a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti rybářství nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti rybářství.
b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání rybářství nebo v jiném oboru vzdělání s biologickým charakterem a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti rybářství nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti rybářství.
c) Vyšší odborné vzdělání se zaměřením na rybářství a vodní hospodářství nebo v jiném oboru vzdělání s biologickým charakterem a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti rybářství nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti rybářství.
d) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na rybářství a vodní hospodářství nebo v jiném oboru vzdělání s biologickým charakterem a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti rybářství nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti rybářství
e) Profesní kvalifikace 41-012-H Líhňař/líhňařka + střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti rybářství.

Další požadavky:
- Autorizovaná osoba musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o udělení autorizace naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství, www.eagri.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Rybochovná zařízení
- Rybí líhně
- Biologický materiál – generační ryby (minimálně 4 ks jednoho druhu z dále uvedených – kapr obecný, lín obecný, tolstolobik bílý, tolstolobec pestrý, amur bílý, štika obecná), mlíčí, neoplozené jikry (minimálně 100 ks), oplozené jikry (minimálně 100 ks), váčkový plůdek (minimálně 100 ks), krmený plůdek (minimálně 100 ks) nejméně jednoho druhu ryb z výše uvedených druhů
- Zkušební místnost
- Příslušná zařízení, pomůcky – výtěrový list, výtěrové hnízdo pro candáta, výtěrový substrát, misky, inkubační přístroje, dezinfekční prostředky (např. Savo), léčivo, anestetikum (např. hřebíčkový olej), hypofýzy nebo ovopel, injekční stříkačka, fyziologický roztok, PE vaky, vědra, čipy, injekční aplikátor, mikroskop nebo binolupa, přístroje pro stanovení kvality vody, filtr
- Záznamové archy pro sledování a hodnocení postupu plnění úkolů

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 60 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 6 až 9 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro zemědělství, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR a AK ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Střední škola rybářská a vodohospodářská Jakuba Krčína Třeboň
Střední rybářská škola a VOŠ vodního hospodářství a ekologie Vodňany
Jihočeská univerzita Č. Budějovice, Fakulta rybářství a ochrany vod Vodňany
Ing. Richard Vachta - OSVČ, poradenská činnost v oblasti rybářství
Rybářsví Nové Hrady, s. r. o.